„עכטע פראנצויזען" און „אויסלענדער" אין קאמף אין דער פראנצויזישער קהלה

פון י. שעכטמאן.

מיט דעם אויסדרוק: „אמת'ע דירעקטע אייניקס אייניקלאך פון זשאנא ד' ארק" האט אמאל באצייכענט וולאדימיר טיאמקין ע"ה, די „פאטריאטישע" עלעמענטען אין דער פראנצויזיש־אידישער סביבה, וועלכע שטרייכען אונטער אויף ...

פריי

(טעגליכע שמועסען)
פון יצחקי

מזל־טוב אייך אידען!

בנימין עדעלסאן פון אטאווא איז באפרייט געווארען פון דער באשולדיגונג אז ער האט דערמארדעט א צווייטען איד מיט'ן נאמען יעקב הארוויטש.

איך בין זיכער, אז פונקט ווי איך, האט יעדער איד וועלכער האט נעכטען געלייענט די דאזיגע נייעס אין „זשורנאל", געפיהלט אן אינערליכע צופרידענהייט און א פארלייכטערונג פון געמיט.

עטליכע אורזאכען זענען פאראן פארוואס מיר דארפען זיין צופרידען מיט'ן אויסגאנג פונ'ם פראצעס.

ערשטענס איז יעדער איד בטבע געגען מארד — מעג עס אפילו זיין געזעצליכער מארד!

צווייטענס איז עדעלסאן א איד און זיין פאראורטיילונג וואלט געמיינט פאר אונז נאך א שווארצע בלאט אין אונזער אידיש־קאנאדער געשיכטע, אין פארלויף פון א קורצער צייט.

דריטענס, וועל איך אייך אויסזאגען א סוד אז עדעלסאן האט געהאט די ברייטע סימפאטיע, ניט נאר פון אידען, נאר פון קריסטען צוגלייך, אלס אפגענארטער, באטריגטער און אויסגעלאכטער מענש.

ערעלסאן האט קיינמאל קיין קרימינעלען רעקארד ניט געהאט. עדעלסאן האט תמיד געפיהרט אן אנשטענדיג, ריין פאמיליען־לעבען אויף אזוי פיעל, אויף וויפיעל עס איז ביים פראצעס ארויסגעבראכט געווארען. ער איז א פאטער פון ...

פרוי פארטיידיגט דעם מערדער פון איר מאן

דער לעצטער אקט פון דער עדעלסאן־הורוויץ טראגעדיע. מרס. הורוויץ טרעט ארויס אלס עדות פאר עדעלסאנען וועלכער ווערט באפרייט. גרויסע אוואציע אין געריכט פאר דעם פריי־געשפראכענעם.

פון בתיה בארען.

זאל עס פארבלייבן ווי געווען

פאר קאנאדע וואלט באמת געווען א סך געזינטער ווען זי וואלט היינט צו־טאג געהאט איין אייזענבאן סיסטעם און ניט קיין צוויי.

קאנאדע מיט איהר קליינער באפעלקערונג אויף אזא גרויסען שטח לאנד, וועלכער איז גרעסער איידער די פאראייניגטע שטאטען האט אויסער א פארשפרייטען נעץ פון אייזענבאנען, וועלכע באדעקען דעם גאנצען שטח לאנד פון פאסיפיק ביז'ן אטלאנטיק, נאר האט אויך א טאפעלע קאנקורירענדע סיסטעם.

עס וואלט פאר קאנאדע געוויס געזינטער געווען צו האבען איין אייזענבאן סיסטעם. אבער איידער איין אייזענבאן סיסטעם אלס פריוואט אייגענטום איז שוין בעסער צוויי, ווי עס איז יעצט, איינס וועלכעס באלאנגט צו דער רעגירונג און איינס צו פריוואט קאפיטאל.

נאך מיט יאהרען צוריק האט מען גערעדט וועגען פאראייניגען ביידע אייזענבאנען. די פראגע האט אויפגעהויבען א ליבעראלער מיטגליעד פון מאנטרעאל אין פעדעראלען פארלאמענט, זאגענדיג, אז פאר קאנאדע וואלט בעסער געווען ווען די „קענעדיען פאסיפיק", וועלכע באלאנגט צו א פריוואטער קאמפאניע וואלט איבערגענומען די „קענעדיען נעשאנאל", וועלכע איז א רעגירונגס אייזענבאן.

ווען דער דאזיגער פארשלאג איז געמאכט געווארען איז עס דאן באטראכט געווארען אלס גוטער וואונש פון דער „קענעדיען פאסיפיק", אבער פאר קיין פאל ניט א מעגליכקייט. קיינער האט עס ערענסט ניט גענומען צוליעב א היבש ביסעל טעמים, צוויי פון וועלכע זענען די אויסשטעהענדסטע:

ערשטענס, דערפאר, וואס די רעגירונג האט אין דער אייזענבאן אריינגעבראכט ארום 900 מיליאן דאלאר, און די „קענעדיען פאסיפיק" וואלט קיינמאל און אונטער קיינע אומשטענדען ניט געוואלט, און ניט געקענט באצאהלען אזא סומע פאר דער אייזענבאן.

צווייטענס, וואלט די פריוואטע קארפאריישאן, „די קענעדיען פאסיפיק", די אייזענבאן גענומען סיידען די רעגירונג וואלט אנולירט דעם דערמאנטען איגוועסטמענט, און דאס איז דאך א זאך, וועלכע די רעגירונג וועט ניט טאן.

אויסער דעם זענען נאך פאראן גענוג אורזאכען צוליעב וועלכע די דערמאנטע אייזענבאנען קענען זיך ניט פאראייניגען. פאלגליך איז עס יעצט בכלל אויסגעשלאסען.

געפינען זיך אבער מענשען, וועלכע זוכען צו מאכען אן אישו פון דעם און ווילען אנווארפען א שרעק דערמיט, וואס זיי זאגען, אז די „קענעדיען פאסיפיק" וויל, און וועט איינשלינגען די „קענעדיען נעשאנאל".

אז די „קענעדיען פאסיפיק" וואלט עס גרייליך געוואלט, אין דעם איז קיין ספק ניט. אז זי וואלט עס געקענט פארדייען אויב די דערמאנטע אורזאכען, איבערהויפט די 900 מיליאן דאלאר וואלטען אפגעשאפען געווארען, צווייפלען מיר אויך ניט. אבער אז מיר האלטען נאך גאנץ ווייט פון דעם, איז אויך ביי קיינעם קיין צווייפעל ניט.

גיכער קען די „קענעדיען נעשאנאל" איינשלינגען די „קענעדיען פאסיפיק", ווייל די רעגירונג האט מעהר כוח. אז עס וועלען זיך געפינען אינטערעסען וועלכע וועלען צו דעם ניט דערלאזען, איז מעהר ווי זיכער, אבער דאס איז א מעגליכקייט.

דאס גאנצע לאנד וואלט געווען פאר דעם, אז אלע אייזענבאנען זאלען זיין אונטער דעם קאנטראל פון דער רעגירונג, און אויב דאס איז ניט מעגליך, דאן זאל שוין פארבלייבען ווי עס איז יעצט.

דער סיטי קאנסיל דארף עס גוט באטראכטן

לעצטעס יאר האבען אונזערע שטאדט־טאטעס בלויז גערעדט וועגען דעם, אז די צאל פארטרעטער צום סיטי קאנסיל זאל פארקלענערט ווערען צו פון דריי, ביז צו צוויי אלדערמען פון א ווארד, און אז די שטאדט זאל איינגעטיילט ווערען אין צעהן ווארדס אנשטאט די נייך ווארדס, וועלכע עקזיסטירען יעצט.

היינט צו־טאג באשטעהט דער סיטי קאנסיל פון 31 פארטרעטער: איין מעיאר, פיער קאנטראלערס, וועלכע ווער'ן דערוועהלט פון איבער דער גאנצער שטאדט און 26 אלדערמען, צו דריי אלדערמען פון יעדען פון די ערשטע 8 ווארדס און צוויי אלדערמען פון ווארד 9.

דער שטארקסטער ארגומענט, וועלכער ווערט אנגעגעבען פאר דער רעדוצירונג פון סיטי קאנסיל איז, אז דער קאנסיל ווערט צו־גרויס און עס זעהט זיך ניט קיין סוף צו דער פארגרעסערונג.

נאך אן ארגומענט ווערט אנגעגעבען דאס, וואס דורך א קלענערען סיטי קאנסיל וועט די שטאדט איינשפארען הוצאות און די ארבייט וועט געטאן ווערען עפעקטיווער, ווייל א גרויסער קאנסיל, מיינט א מאסען פארזאמלונג.

מיר האבען שוין ביי א געלעגענהייט זיך אויסגעדריקט געגען דעם, און ביז קיין שטארקערע ארגומענטען, ווי די אנגעגעבענע, וועלען ניט ארויסגעבראכט ווערען אונז אנדערש איבערצייגען, וועלען מיר בלייבען געגנער פון דעם פלאן.

לויט דעם נייעם פלאן, הייסט עס, אז דער קאנסיל וועט באשטעהן פון 25 פארטרעטער: איין מעיאר, פיער קאנטראלערס און צו צוויי אלדערמען פון 10 ווארדס, דאס הייסט, אז זעקס מענשען וועלען איינגעשפארט ווערען. די שטאדט וועט דערביי איינשפארען זיבען טויזענט דאלאר אין געהאלט.

אויב 31 פארטרעטער איז א מאסען־פארזאמלונג, און די ארבייט קען געטאן ווערען עפעקטיווער מיט ווייניגער, דאן איז 25 ניט קיין קלענערע מאסען־פארזאמלונג, און אויב ווייניגער מענשען קענען טאן בעסער די ארבייט, פארוואס אין גאנצען ניט אפשאפען די אלדערמען, איבערלאזען בלויז א מעיאר און א באארד אף קאנטראל, וועלכע וועלען דערוועהלט ווערען פון דער גאנצער שטאדט, און א סוף?

ווארשיינליך האבען די פארשלאג־מאכער עטוואס אנדערש אין זינען געהאט. און אויב מען זאל זאגען, אז מען דארף מער פארטרעטער פון איבער'ן שטאדט, טא זאל מען דערוועהלען צו איין אלדערמען פון יעדען ווארד, וועט דאך אויך גענוג זיין, און דאן וועט נאך זיין צופיעל.

די לאגישקייט פון די ארגומענטען, וועלכע ווערען אנגעגעבען פאר דער רעדוצירונג הינקט באדייטענד אונטער. עפעס האלט עס ניט אויס קיין קריטיק: ניט אנדערש, אז די, וועלכע פראפאגאנדירען דעם דאזיגען געדאנק ווייסען עפעס, אדער מיינען עפעס.

יעצט שטעהט דער פארשלאג פאר'ן סיטי קאנסיל, לויט רעקאמענדירט פון דער לעגיסלאטור קאמיסיע, און דער סיטי קאנסיל דארף עס גוט באטראכטען, איידער דאס ווערט אריבערגעשיקט צום פאלק צום באשטימען.